

Agust Ensesa Bonet
Escola de Tastavins del Gironès

El vi

Puntils blanc

Monovarietals 2010

Poder parlar quan tot just comença l'any 2011 de monovarietals blancs empordanesos del 2010 que fa poc que han sortit al mercat, i que són tan atractius, he de confessar que em fa molta il·lusió. Penso que l'Empordà i els seus vins van per bon camí. La Cooperativa de Garriguella ens presenta com a novetat tres monovarietals: Carinyena blanca, Garnatxa blanca i Macabeu. El primer és un vi novedós

i escàs. De color groc pàlid, amb aromes que recorden els cítrics i la fruita blanca. Suau, fresc i fàcil de beure. El segon té aromes més complexes i potents. Color una mica més pujat. Omple la boca i té bona persistència. El tercer (Macabeu, un raïm molt conegut a Catalunya) té notes de meló i és equilibrat i persistent. Potser val la pena desplaçar-se a Garriguella per comprar unes ampolles de cadascun i fer una

anàlisi sensorial d'aquests tres monovarietals. És una novetat i tota una experiència a un cost modèlic de 3,80 euros l'ampolla. Un estoi amb una ampolla de cada vi costa menys de 15 euros. Bona compra i bon regal.

El celler elaborador: La Cooperativa de Garriguella destaca per la innovació i millora constant que demostren els seus vins. Per a més informació: www.cooperativagarriguella.com i www.girovi.cat

Col·leccionisme

Calendaris tradicionals

El dels Pagesos compleix 150 anys amb la present edició

Xavier Romero

Finalment, per cloure aquesta petita sèrie d'articles relacionats amb col·leccionisme al llarg de les festes de Nadal, Cap d'Any i Reis, mereixen una menció especial els tradicionals calendaris anunciadors de l'any que tenim a les portes. Uns calendaris de tota la vida i ben familiars, el degà dels quals és el dels Pagesos, que amb l'edició acabada d'aparèixer compleix els seus 150 anys de publicació ininterrompuda des del 1861. Aquest almanac, com el Calendario del Ermitaño de los Pirineos, molt semblant i igualment de llarguíssima trajectòria –136 anys–, i l'anomenat del Cordill, per citar els més coneguts i antics, faciliten als seus lectors un ampli ventall d'informacions: dades astronòmiques, santoral i festes locals, fires dels pobles de Catalunya, feines agrícoles i ramaderes, tota mena de consells pràctics, petits poemes, gravats i il·lustracions –algunes obra dels més rellevants dibuixants de principis del segle XX–... Però cap fotografia.

Un repàs als diferents exem plars del calendari degà informa igualment de les vicissituds polítiques del país; com a mostra, només el detall que entre els anys 1941 i 1975, la llengua del calendari passà a ser exclusivament la castellana, lliurant-se en canvi en català l'edició de l'any 1940, la primera després de la guerra, amb l'excusa que els pagesos i la gent del camp gairebé no entenien el castellà.

L'agenda-almanac del Cordill resulta ben curiosa i original, fins al punt que és servida amb un autèntic cordill lligat i que foreda el paper, fet que facilita poder-lo penjar en qualsevol suport a la paret. S'anuncia com tradició i cultura popular a la casa, l'hort i el jardí, i ve farcit de dites costumistes, llegendes, apunts meteorològics, santoral i festes, però, per sobre de tot, facilita receptes i molts recursos culinaris d'aquells anomenats de tota la vida.

Els aficionats a col·leccionar aquests calendaris poden començar per la base d'anar recollint els contemporanis, encara a l'abast a les lli-

breries i a les mateixes editorials, per endinsar-se en un segon nivell fins a aquells exemplars de les primeres dècades del segle XIX, durant les quals les impremtes de Girona –A. Oliva, Paciano Torres...– van publicar uns almanacs de petit tamany, de format octaveta i diverses pàgines (fins a la vintena), amb els quals mantenien la ciutadania ben informada sobre festes i preceptes religiosos, tema gairebé monogràfic a banda de l'obligat de l'astronomia.

Impresos en castellà durant l'ementada època, tot just acabats els episodis de la Guerra del Francès i dels Setges, començaven així: « Calendario para el Principado de Cataluña, correspondiente a el año de Dispuesto en el Real Observatorio Astronómico de Marina de la ciudad de San Fernando con arreglo al Meridiano de Barcelona. Con privilegio exclusivo de S.M. », i portaven com a única il·lustració, a la portada i a l'interior, l'escut reial.

Gironins del segle XIX

Lluís Oms Garrigolas

Des dels seus primers records d'infantesa tenia la sensació que a casa només havia sentit parlar de medicina, de pacients i de malalties. El pare es desviava per una professió que li havia encomanat l'avi. I també hi havia l'oncle... i altres parents que ell no havia conegut però que també havien estat metges. Dir-se Oms i estudiar medicina semblaven la mateixa cosa. Per això ell a l'hora d'estudiar havia provat de seguir un altre camí. Però ja se sap: els testos s'assemblen a les olles.

Lluís Oms Garrigolas va néixer a Blanes el mes d'abril de 1811. Fill del metge Francesc Oms Buxons, va donar continuïtat a la nissaga familiar de professionals de la salut que es remuntava al segle XVII.

Val a dir, però, que Lluís Oms primer va obtenir el títol de batxiller en filosofia, l'any 1828. Ara bé, cinc anys més tard va estudiar medicina i cirurgia. El 1835, quan tenia 24 anys, va doctorar-se a la universitat de Madrid, l'única de tot Espanya en aquell moment que tenia facultat per atorgar aquella mena de títols.

A partir d'aquell moment, Lluís Oms Garrigolas va començar a exercir i a publicar alguns llibres que esdevindrien un referent a la seva època. D'entre els títols més remarcables val la pena citar *Tratado elemental completo de enfermedades de las mujeres* (1840), i la traducció i ampliació del *Compendio del Tratado Práctico de las enfermedades venéreas*, escrit originàriament en francès pel doctor Desruelles. Del mateix idioma Oms també va adaptar *Manual de Materia Médica*, que el 1853 va ser declarat llibre de text. La mateixa consideració va merèixer el *Tratado práctico de las enfermedades de los niños*. A més, entre el reguitzell de publicacions també es podrien citar nombrosos articles apareguts a revistes professionals i acadèmiques.

Així mateix, Oms Garrigolas formava part de diverses corporacions, com ara la Societat Econòmica d'Amics del País de Girona i l'Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Barcelona.

Per tot plegat no és estrany que el 1869 aquest metge fos nomenat director de l'hospital de Blanes, on havia treballat des que havia obtingut el títol de facultatiu.

Lluís Oms Garrigolas va morir el 1884 a la localitat que l'havia vist néixer. Aleshores tenia 73 anys i dos dels seus fills, Joaquim i Lluís Oms Miralbell, ja feia temps que continuaven la tradició familiar de dedicar-se a la medicina.

Xavier Carmaniu Mainadø
Historiador i periodista